

Landstingsstyrelsens förvaltning  
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE  
2014-12-16

LS 1405-0598

Handläggare:  
Clara Wahren

Landstingsstyrelsens  
miljöberedning

|   |
|---|
| Ankom<br>Stockholms läns landsting<br>2014-12-17<br>Dnr. <u>LS 1405-0598</u><br><i>Rotel IX</i> |
|---|

## **Motion 2014:9 av Cecilia Obermüller m.fl. (MP) om hälsoutvärdering av Förbifart Stockholm**

### **Ärendebeskrivning**

Cecilia Obermüller m.fl. (MP) har lämnat en motion om hälsoutvärdering av Förbifart Stockholm.

### **Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 16 december 2014  
Motion 2014:9

### **Förslag till beslut**

Miljöberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

*att avslå motionen.*

### **Förvaltningens förslag och motivering**

#### *Sammanfattning*

Cecilia Obermüller m.fl. (MP) har lämnat en motion om hälsoutvärdering av Förbifart Stockholm. Trafikverket ansvarar för produktionen av Förbifart Stockholm. Förvaltningen föreslår att motionen avslås.

#### *Bakgrund*

Motionärerna har lämnat en motion om att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att utreda de ohälsokostnader som uppkommer i samband med det framtida användandet av Förbifart Stockholm. Dessutom föreslår motionärerna att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att söka jämföra ohälsokostnaderna med en alternativ utveckling, där de ekonomiska resurserna istället används för utbyggd kollektivtrafik, cykelbanor och därigenom minskad privatbilism.

Trafikverket ansvarar för produktionen av Förbifart Stockholm. Förbifart Stockholm är ett av Sveriges genom tiderna största infrastrukturprojekt som planeras att gå både i tunnlår och ovan mark. Av vägens 21 km går drygt 18 km i tunnel.

Projektet pågår sedan 2006. Regeringen har den 23 oktober 2014 fattat beslut om att frysa produktionen i projekt Förbifart Stockholm fram till den 1 maj 2015.

Trafikverket har gjort en miljökonsekvensbedömning av projektet.

#### *Överväganden*

Trafikverket är ansvarigt för produktionen av Förbifart Stockholm. Som motionärerna beskriver finns det många faktorer som påverkar exempelvis luftkvaliteten i tunnlar.

Trafikverket finansierar studier om trafikens hälsopåverkan, men på ett mer övergripande plan och med fler faktorer. Det är svårt att få en vetenskapligt korrekt utredning som isolerar hälsopåverkan från tunnlar i Förbifart Stockholm, och dessutom göra en jämförelse med en alternativ utveckling.


Förvaltningen anser inte att detta är ett uppdrag som bör ligga på Stockholms läns landsting.

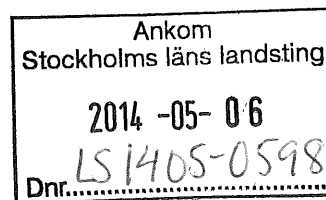
#### **Ekonomiska konsekvenser av beslutet**

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

#### **Miljökonsekvenser av beslutet**

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

  
Toivo Heinsoo  
Landstingsdirektör



2014:9  
Ratet VII

### **Motion av Cecilia Obermüller m fl. (MP) om hälsoutvärdering av Förbifart Stockholm**

Under 2013 kom flera nya rapporter om medicinska risker med giftiga ämnen och partiklar i luften. Flera av studierna har publicerats i medicintidskriften The Lancet och refererats bland annat i DN och Sveriges Radio.

Dålig luft leder till hjärt- och lungsjukdomar och kopplingen till cancer blir allt tydligare. Småpartiklar påverkar även foster och EU:s gränsvärde för PM 2,5 skärps med nytt gränsvärde från år 2015 till 25 mikrogram per kubikmeter luft. Men forskarna ser effekter även vid mycket lägre nivåer än så. En av studierna anger att varje ökning på 10 mikrogram per kubikmeter av PM 10 ökar risken för lungcancer med 22 procent. Höga halter NO<sub>2</sub>, kvävedioxid, i tunnelluften är också ett allvarligt hälsoproblem.

Förbifarten är trots sitt namn främst avsedd för arbetspendling. Om den byggs kommer partikelhalten i tunnelluften att vara bortåt hundra gånger EU:s gränsvärden. Men tunnlar omfattas inte av gränsvärdena, ingen hade väl tänkt sig milslånga tunnlar för bilpendling. Ca 70 000 pendlare beräknas tillbringa minst en halvtimme per dygn i tunneln.

Ett medicinexperiment av denna omfattning skulle ha stoppats av etiska skäl.

Trafikverkets miljökonsekvensbeskrivning av Förbifarten räknar med 39 förtida dödsfall per år på grund av tunnelluften men någon beräkning av vårdkostnader och produktionsbortfall verkar inte ha gjorts och skulle knappast heller tillåtit belasta lönsamhetskalkylen för projektet. Det gör däremot alla åtgärder för att förbättra luftsituationen. Partikelfilter är för dyrt. Fläktarna skall helst bara köras i högtrafiktid. Dubbdäcksförbud skulle minska trafikmängden under vintern och därmed lönsamheten. Sänkt hastighet minskar också lönsamheten och ökar den tid man vistas i tunnelluften. Att stänga av bilens lufttillförsel vid tunnelkörning minskar partikelhalterna av särskilt de större partiklarna men ökar koldioxidhalten i kupén och risken att bilföraren somnar. Det gäller speciellt om flera personer åker i bilen.

Ett medicinskt riskprojekt som Förbifarten kan inte utvärderas som ett traditionellt vägprojekt utan att ta med dess ohälsokostnader. En utvärdering som inkluderar dessa måste göras innan byggstart.

Landstringsfullmäktige föreslås besluta

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att utreda de ohälsokostnader som uppkommer i samband med det framtida användandet av Förbifart Stockholm.

att även ge landstingsstyrelsen i uppdrag att söka jämföra ohälsokostnaderna med en alternativ utveckling, där de ekonomiska resurserna istället används för utbyggd kollektivtrafik, cykelbanor och därigenom minskad privatbilism.



Cecilia Obermüller

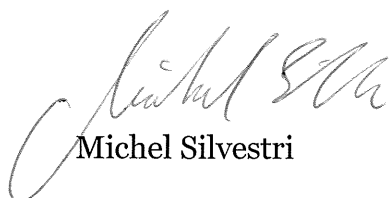


Tomas Eriksson



Shadi Larsson

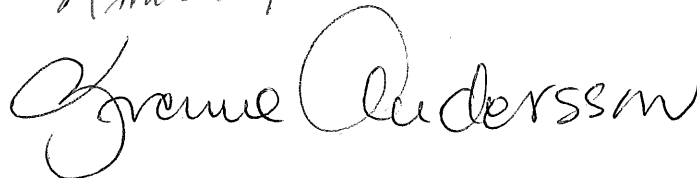
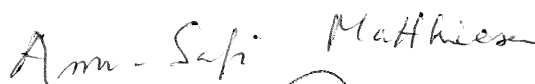
Vivianne Gunnarsson



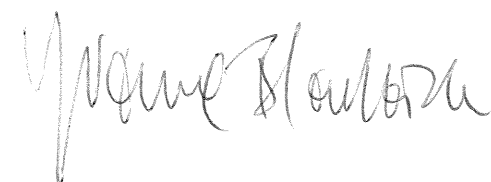
Michel Silvestri



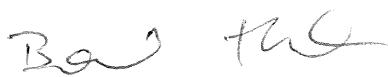
Dan Westin



Yvonne Andersson



Yvonne Blomkvist



BERNHARD HUBER



Vivianne Gunnarsson

